

ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ ОСНОВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Головним завданням готелю є надання подорожуючим тимчасового житла. Успіх роботи кожного готелю залежить від узгоджених дій великої кількості людей. Кожен працівник повинен знати і розуміти характер основної діяльності свого підприємства і направляти всі свої зусилля для успішного здійснення цієї діяльності. Саме основна діяльність надає оточуючим уяву про роботу підприємства, розкриває перспективи розвитку готельного бізнесу в сфері послуг, показує шляхи завоювання ринку за допомогою використання прогресивних технологій, що призводить до підвищення конкурентоспроможності.

Основна діяльність – це операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частину його доходів. Для здійснення процесу управління менеджмент готельного підприємства повинен володіти об'єктивною, неупередженою, точною і своєчасною інформацією про стан суб'єкта господарювання. Така інформація формується в системі бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік – це взаємообумовлене, чітко документоване кількісне відображення господарської діяльності підприємства у тісному зв'язку з її якісною стороною. Завдання бухгалтерського обліку як засобу забезпечення ефективного управління підприємством постало ще в кінці минулого століття. Воно, з одного боку, розвиває завдання обліку в забезпеченні збереженості майна підприємства, з іншого – спрямоване на формування інформаційної бази для прийняття ефективних управлінських рішень.

Правові основи регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку й складання бухгалтерської звітності на підприємствах визначені в Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Порядок організації та ведення обліку регламентується Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських

операцій підприємств та Інструкцією про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 на виконання Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».

Для бухгалтерського обліку характерними є:

- реєстрація усіх без винятку господарських операцій;
- документування;
- наявність спеціальних прийомів і способів обробки отриманих даних.

Отже, бухгалтерський облік є суцільним і документальним.

Основними завданнями обліку основної діяльності підприємств готельного бізнесу є:

- формування повної і достовірної інформації про витрати, доходи і фінансові результати підприємства, необхідної внутрішнім користувачам звітності (керівникам, засновникам, учасникам і власникам майна підприємства), а також зовнішнім (інвесторам, кредиторам) та іншим користувачам бухгалтерської звітності;

- забезпечення інформацією, необхідною внутрішнім і зовнішнім користувачам звітності, для контролю за дотриманням законодавства при здійсненні підприємством господарських операцій пов'язаних з наданням готельних послуг та доцільністю проведення таких операцій;

- дотриманням законодавства України при наданні готельних послуг, державної дисципліни і законності при вирішенні господарських питань;

- забезпечення обліку даних та узагальнення інформації про фінансові результати підприємств готельного бізнесу;

- контроль за правильністю і законністю формування собівартості готельних послуг;

- своєчасне, повне, правильне відображення розміру прибутку і всіх його змін;

- контроль за раціональним розподілом прибутку до відповідних фондів;

- організація аналітичного обліку на рахунках витрат, доходів і фінансових результатів для своєчасного отримання достовірної інформації;

- правильне відображення в регістрах обліку і звітності операцій з наданням готельних послуг.

Однак головним завданням обліку основної діяльності підприємств готельного бізнесу залишається формування якісної, повної, достовірної і своєчасної інформації про фінансові результати підприємства, необхідної для підготовки, обґрунтування і прийняття управлінських рішень на різних рівнях, для визначення поведінки підприємства на ринку.

Відіграючи важливу роль в системі управління господарською діяльністю, бухгалтерський облік виконує ряд функцій: контрольна, інформаційна, забезпечення збереження майна, функції зворотного зв'язку, аналітична, планова. Розглянемо суть кожної з них.

Контрольна функція полягає в простеженні надання клієнтам якісних послуг, за правильністю формування собівартості готельних послуг і правильного відображення суми одержаного прибутку.

Інформаційна функція – одна з головних функцій бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік є основним джерелом інформації, яка надходить різним рівням управління. На її підставі приймають відповідні рішення. Для того щоб отримана інформація про фінансові результати підприємства задовольняла всіх користувачів, вона повинна бути правдивою, об'єктивною, своєчасною та оперативною, а також містити лише необхідні дані, що дозволяє їх швидше вивчати, приймати оптимальні управлінські рішення. Інформація повинна бути надана згідно з чинним законодавством.

Забезпечення збереження майна – функція, яка має важливе значення в умовах ринкових відносин. Виконання даної функції залежить від діючої системи обліку та від використання сучасних засобів обчислювальної техніки для збору, обробки та передачі інформації.

Функції зворотного зв'язку означає, що бухгалтерський облік формує та передає інформацію зворотного зв'язку, тобто інформацію про фактичні параметри понесених витрат і одержаних доходів підприємства. Основним компонентом інформаційної системи зворотного зв'язку в бухгалтерському обліку в якості входу є неупорядковані дані процесу – обробка даних, виходу – упорядкована інформація. Облік, з точки зору системи управління, представляє собою частину інформаційної системи зворотного зв'язку, її основу. Він покликаний забезпечувати всі рівні підприємства інформацією про витрати, доходи і фінансові результати.

Аналітична функція полягає в процесі вивчення всієї системи прийняття рішень з метою її удосконалення. Вона дозволяє вивчити перспективи зменшення витрат і одержання максимального прибутку

підприємства, виявити недоліки у здійсненні підприємницької діяльності готелю та знайти шляхи її удосконалення.

Планова функція передбачає процес формування порядку дій, який включає постановку цілей, пошук шляхів їх досягнення і вибір найкращої альтернативи щодо здійснення основної діяльності підприємств готельного бізнесу.

Контроль – процес, який забезпечує якісну розробку та ефективне досягнення цілей, накреслених підприємством, шляхом реалізації прийнятих управлінських рішень. Він є однією з функцій управління. Головна мета контролю основної діяльності підприємств готельного бізнесу – це встановлення достовірності і повноти інформації про стан підприємств готельного бізнесу.

До основних завдань контролю основної діяльності слід віднести:

- перевірка правильності визнання та оцінки доходів;
- перевірка правильності визнання, класифікації і оцінки витрат;
- встановлення правильності бухгалтерського обліку операцій з формуванням собівартості готельних послуг;
- встановлення законності, доцільності та повноти обліку змін у власному капіталі підприємства;
- оцінку прийнятих управлінських рішень щодо фінансових результатів;
- перевірку виконання прийнятих рішень;
- оцінку досягнутих результатів в процесі управлінських рішень;
- надання кваліфікованої допомоги управлінському персоналу щодо прийняття найбільш ефективних управлінських рішень пов'язаних з доходами і фінансовими результатами.

Однак, яка б не була роль контролю, сам по собі він не може вирішити поставлені завдання. Для цього необхідно взаємопроникнення, взаємозв'язок і взаємовплив контролю в інші функції управління.

Інформаційні джерела

1. Воронко Р. М. Економічний контроль в системі управління підприємством // Вісник ЛКА. – Сер. економічна, Вип. 24, 2007. – С. 173.
2. Готельне господарство: [конспект лекцій] / [укладач Г. Я. Круль]. – Чернівці : Рута, 2006. – 52 с.
3. Ефимов В. Об управлении качеством гостиничных услуг / В. Ефимов // Гостиничный и ресторанный бизнес. - 2007. – № 3. – С. 56-58.
4. Нечаюк, Н. О. Готельно-ресторанный бизнес: [навч. посібник] – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 448 с.

5. Управління сучасним готельним комплексом : [навч. посібник] / [за ред. Дорогунцова С. І.] – К. : Ліра – К, 2005. – 520 с.

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 999-ХІУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журн. : <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.

7. Ткаченко Т. І. Управління якістю готельних послуг : [монографія] Т. 1. / Т. І. Ткаченко, С. В. Мельниченко, М. В. Новак – К. : КНТЕУ, 2006. – 233 с.

8. Чабанюк О. М. Класифікація та зміст витрат у системі менеджменту підприємства / О. М. Чабанюк // Розвиток обліку, аналізу і контролю в умовах світових інтеграційних процесів : збірник матеріалів II Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конференції «Розвиток обліку, аналізу і контролю в умовах світових інтеграційних процесів» / [відп. за вип. проф. Куцик П. О.] – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2013. – С. 77-79.

УДК [37:33:93/94]:655

М.М. Голубка, викл. вищої категорії (*ЛККЕiП, Львів*)

**ПОШИРЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ
НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ
XIX – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XX СТОЛІТТЯ:
ФІНАНСОВІ, ГОСПОДАРСЬКІ, ПРОСВІТНИЦЬКІ ІНСТИТУЦІЇ
ТА ПЕРСОНАЛІЇ**

Розвиток кооперативного руху на західноукраїнських землях відіграв значну роль у поширенні економічних знань серед населення. За твердженням І.Витановича, розвиток кооперативного руху залежить від таких умов як: економічних, соціокультурних, організаційних та етичних складових. Кооперативи пов'язані із соціально-політичним, ідеологічним, правовим та культурним життям суспільства, а з іншого – господарськими підприємствами, які ґрунтуються на колективній формі власності й належать до економічної сфери суспільного життя.